

v trirazrednico, in sicer obe toliko časa, dokler ne izkazežeta toliko števila šolobiskujučih otrok pristne nemške narodnosti, da bi bili upravičeni do nadaljnjih višjih razredov. — 4. Na zasebni notranji trirazredni meščanski šoli pri Uršulinkah se je (že s 25. novembrom 1918) uvedel slovenski učni jezik. — 5. Slovenski državni jezik se je uvedel kot obligatni predmet na manjšinskih šolah, in sicer v taki izmeri, v kakršni so bile odmerjene v dosedanjih učnih načrtih ure nemškemu pouku na slovenskih šolah.

— **Osebnosti vesti.** Višji šolski svet SHS v Ljubljani je odstavil od službe Pavlo Schitnikovo, stalno učiteljico v Brežicah. — Višji šolski svet SHS v Ljubljani je odstavil z dnem 3. januarja t. l. od službe Zmeseske Franca, nadučitelja v Stora, in Ano Steskovo, stalno učiteljico v Stora. — Višji šolski svet SHS v Ljubljani je odstavil od službe naslednje učitelje mestne nemške ljudske šole v Slovenjgradcu: nadučitelja Franca Waldhausa, stalnega učitelja Siegfrieda Ressa, stalno učiteljico Emilijo Techtovo in stalno učiteljico ročnih del Filomeno Karmarschevo. — Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelek za uk in bogočastje, je dodelila v začasno službovanje kot šolske voditeljice v Rožku na Koroškem Vinka Stoparja in v Malošah Miroslava Klanjščka. Kot začasnega nadučitelja v Podgorjah v Rožu je nastavljal Josipa Poberaja. Za začasnega učitelja v Ločah na Koroškem je bil imenovan Fran Erjavec. Za začasne učiteljice je imenovala: Marijo Torellijevo v Rožku, Leopoldino Jegličovo v Podgorju v Rožu, Marijo Knapčičovo pri Mariji na Zilji, Antonijo Juglovo v St. Lenartu pri Sedmih studenih (v Ziljski dolini) in Maro Ušeničnikovo na Brnci, vse na Koroškem. Odstavila je Antona Piauniga od vodstva šole v Malošah. Dalje je odstavljal: nadučitelja Antona Tiefenbacherja v Rožku, šolskega vodjo Avgusta Bürgerja v Ločah, učitelja Rudolfa Schwarza v Podgorjah v Rožu, Johanna Adlbrechta v Ločah in Franca Bärenthalerja v St. Lenartu pri Sedmih studenih. Odstavljene so bile tudi učiteljice Frida Farkasova v Rožku, Berta Maichenova pri Mariji Zilji, Josefina Rossova v Malošah in Ana Kainbacherjeva na Brnci. — Narodna vlada SHS v Ljubljani, oddelek za uk in bogočastje, je odstavljal od službe dr. Karla Köchla, okrajnega šolskega nadzornika za Maribor, ter poverila njegove posle Ivanu Dreflaku, okrajnemu šolskemu nadzorniku v Mariboru. — Višji šolski svet SHS v Ljubljani nastavlja začasno kot otroško vrtarico v otroškem vrtcu v Guštanju pri Prevaljah Eno Kosijev. — Višji šolski svet SHS v Ljubljani je iz službenih ozirov premestil stalno učiteljico Viljemino Burianovo iz Brežic k Sv. Antonu (okraj Sevnica).

— **Tragična smrt.** Iz Celja nam pišejo: Dne 23. grudnia 1918 ob pol 7. zvečer je smrtno ponesrečil na tukajšnjem kolidvoru Karel Planer, učitelj iz Rečice ob Savi. Z nenavadno hitrostjo se je pripeljal osebni vlak v postajo ter zahteval sedem žrtev. Tov. Planer je bil namenjen v Maribor, da preživi božične počitnice pri svoji materi. Bil je ves čas vojne vojak, a ohranil se je zdrav in čil Jugoslaviji — sedaj pa je zahtevala kruta usoda mlado življenje. — Blag mu spomin!

— **Iz Ormoža** nam pišejo: Tukajšnja potujočevalnica, nemška šola, ki se je zaradi vladne naklonjenosti in nemškutarske agitacije pririla na šest razredov, je morala zavoljo pomanjkanja nemških otrok nehati, ker so uradno dognali le 16 nemških učencev. — Na njeno mesto stopi šestrazredna slovenska ljudska šola.

— **Iz St. Ruperta** nam pišejo: Ker ni bilo pričakovati, da bi naš občinski zastop pozdravil našega narodnega kralja ali regenta, je to storilo šolsko vodstvo s sledečo brzojavko: »Proslavljajoč osvoboditve in ujedinjenje SHS, tukajšnja mladina vdanostno pozdravlja Vašo kraljevo Visokost. — Vodstvo ljudske šole St. Rupert, Kranjsko. — Nato je došel nastopni brzojavni odgovor: »Ljudska šola St. Rupert, Kranjsko. Beograd, 25. dec. Njegovo Velič. kralj Petar in Njeg. kralj. Visokost regent prestolonaslednik Aleksander izrekata za prelepi pozdrav povodom praznika našega ujedinjenja svojo presrečno zahvalo ter se čutita eno z vsem narodom, ki se veseli ujedinjenja slobodne Jugoslavije. Po najvišjem nalogu šef dvorne kancelarije — Baldgdjic.«

— **Za vodjo vinarske in sadjarske šole v Mariboru** je namesto odstavljene Zveiflerja imenovan Jakob Žnidarič.

— **Iz Šmartne v Rožni dolini** nam pišejo: Našega tovariša Ivana Kvaca je zadela dne 28. grudnia huda nesreča. Umrl mu je nad vse ljubljani sin Milko. Težko prizadetemu tovarišu, ki je izgubil med vojno ženo ter bil kmalu na to zaradi svo-

jega odločno narodnega prepričanja interniran 4 mesece in bil poslan na fronto, izrekamo iskreno sožalje!

— **Ljutomersko okrajno glavarstvo do Špilja.** Zasedeni kraji od Špilja do Radgone na nemški strani Mure so prideleni začasno okrajnemu glavarstvu Ljutomer.

— **Ravnateljstvo abiturientskega tečaja na Trgovski akademiji v Zagrebu** sporoča, da je vstop v tečaj še vedno mogoč. Pouk se nadaljuje 15. t. m.

— **Nekaj opazk k pouku srbo-hrvaščine.** Znanje srbo-hrvaškega jezika bomo sčasoma več ali manj vsi potrebovali. Zato bo pa treba mladino že v šoli pripravljati, toda le polagoma. Kar čez noč hrvaške knjige v šolo uvesti ne kaže, pač pa učence že sedaj seznanimo z nekaterimi glavnimi znanstvenimi izrazi (termini), in sicer na isti način, kakor smo prej učili nemške izraze. Sčasoma naj se pa tudi v nove izdaje šolskih knjig uvedejo hrvatski izrazi. Lahko pa že sedaj učence 2. razreda n. pr. pri slovniskem pouku seznanimo z izrazi: reč (beseda), rečenica (stavek), imenica (samostalnica), slovo (črka), broj (število), brojevi (števniki), padež (sklon), rod (spol), vreme (čas), itd. Enako postopajmo pa tudi pri drugih predmetih. Ako učenci poznajo znanstvene izraze, potem pa tudi že kmalo umejo na višji stopnji čitanje hrvatskih knjig in to je že lep napredek. — Izraz »reč« za »beseda« se bo marsikomu čudna zdela, ker v našem jeziku pomeni nekaj drugega, ali tudi mi rabimo ta izraz v enakem pomenu saj pravimo »rečem, rečeš, reče« itd. Izraz »padež« za sklon je bil pa tudi že v naših starejših slovnicih v navadi.

— **Ljubljanskemu učiteljstvu!** Da olajšamo članom »Ljubljanskega učiteljskega društva« vplačevanje članarine, naznanja odbor tem potom članom, da se članarina plača lahko tudi knjigovodkinji v Učiteljski tiskarni. Članarino sprejemajo tudi: društveni predsednik Jakob Dimnik, blagajnik Ljubo Dermelj ter poverjenici Marija Arselinova in Marija Mehletova. Članarina znaša za vse leto 24 K, za pol leta 12 K in za četrt leta 6 K; plačevati se pa sme tudi mesečno po dve kroni. Za ta denar dobiva vsak član »Učiteljskega Tovariša« in »Popotnika« brezplačno. Ne moremo si misliti dandanes učiteljice ali učitelja: ljudskošolskega, učiteljskega, licejskega ali srednješolskega brez omenjenih stanovskih listov. Pa tudi v Ljubljani bivajoče vpokojeno učiteljstvo vabimo v organizacijo, zakaj v bodoče bo učiteljske aprovizacije deležen le organiziran učitelj ali učiteljica, pa bodisi pri katerikoli organizaciji. Kdor dandanes ni organiziran, ne spada v naš stan! To velja tistim, ki stoje križemrok ob strani, pa hočejo biti deležni vseh priboljškov, ki jih pribore organizacije!

— **Tovariš Kveder Dragotin**, učitelj v St. Jurju ob J. ž., nam piše: Na občnem zboru Učit. društva za celjski in laški okraj dne 6. t. m. se mi je poverilo na predlog tovariša Fr. Brinarja predavanje iz srbohrvaškega narečja za tovarišice in tovariše našega okraja. Na podlagi svojih izkustev v poučevanju tega nam potrebne narečja pripominjam, da je za nas najbolje, da takoj porablamo za učne knjige prave hrvatske, odnosno srbske in zato predlagam sledeče: 1. Dr. Josip Floršütz, Gramatika hrvatsko-srpskoga jezika za preparandije i višje pučke škole; 2. Mirko Divković, Hrvatska čitanka za 1. razred gimnazijski; 3. Dr. Ivana Broza, Hrvatski pravopis, priredio dr. D. Boračić. — Te knjige so zamišljene za temeljito uvajanje v jezik, in njih takojšnja uporaba ne dela niti najmanjših težav, ako več učitelj vse nepoznano in nejasno ume spretno tolmačiti. Knjige je nabaviti ali naravnost pri Mirku Breyerju, knjižari v Zagrebu, Illica 29, ali pa pri Goričarju, knjigarni v Celju. Predavanja so z ozirom na čas, ki ga ima učiteljstvo na razpolaganje, seveda samo mogoča po enkrat na teden, in to vsak četrtek predpoldne. Pripravljen sem začeti s poukom že v četrtek, 23. t. m., v ljudski šoli v Celju, Nova ulica, ob 9. predpoldne. Pozivljam vse tovarišice in tovariše, ki mislijo prisostvovati tečaju, da se meni javijo do 20. t. m. in da si nabavijo do tega dne knjige in po en zvezek. — Tovariški pozdrav!

— **Umrla je** v Ljubljani gospa Franja Gaertnerjeva, mati ljubljanskega tovariša Franca Gaertnerja, stara 83 let. Naše sožalje!

Srednješolske vesti.

Profesor dr. Simon Dolar v Kranju, član višjega šolskega sveta, se je prostovoljno javil h koroški legiji prostovoljcev. Na višji realki v Idriji so zopet začeli z rednim poukom dne 7. t. m.

Zopet otvorjeni gimnaziji na Slovenskem. Kakor poroča »Č. D.«, sta bili zad-

nje dni čez petdeset let zopet otvorjeni dve slovaški gimnaziji, in sicer Masarykova v Ogrski Skalici in pa Šturova v Trenčinu.

UČITELJSKI TEČAJ ZA PRIUČITEV SRBOHRVATSKEGA JEZIKA

se prične za ljubljansko učiteljstvo z drugim semestrom tega šolskega leta. Tečaj se bo vršil v treh skupinah, in sicer: 1. skupina: IV. deška, II. deška, I. dekliška in Salezijanci na šentjakovski šoli; poučuje prof. dr. Ilešič ob torkih, četrtek in sobotah zvečer od 6. — 7. — 2. skupina: III. deška, V. deška in III. dekliška na I. drž. gimnaziji; poučuje prof. Lokovšek ob ponedeljkih, sredo in petkih zvečer od pol 6. — pol 7. — 3. skupina: I. deška, obe šišenski in gluhonemnica na učiteljski; poučuje prof. Mazovec ob ponedeljkih, četrtek in sobotah zvečer od 5. — 6. Glasom odredbe poverjenišva za uk in bogočastje z dne 30. decembra 1918, št. 10272, je obisk teh tečajev v splošnem obvezen. O dispenciji, o učnih knjigah in drugih učilih bo učiteljstvo obveščeno po šolskih vodstvih.

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

IV. izkaz.

Po 10 K: Juvanec Fran — Mirna peč, Onus Anton — Dol. Po 5 K: Meško Franc, Ilka Meškova, Bučar Alojzij, Ana Gerzetičeva — Zidan most; Pukmeister Jakob, Gabrijela Pukmeisterova — Sv. Jedert; Kern Ivan, Velkavrh Josip, Ida Marijeva, Ana Wessnerjeva, Ema Zencovicheva, Ida Turnškova, Marija Lipovškova, Ana Kajtnova, Henrieta Voršičeva, Tora Josip, Voč Emil, Moll Oskar — Trbovlje-Vode; Gostiša Andrej, Ana Lapornikova, Marija Omerzova, Omerza Karel, Plavšak Robert, Marta Plavšakova, Vodušek Gustav, Marija Windischerjeva — Trbovlje; Kislinger Jure, Pavlina Sušnikova, Josipina Stegenškova, Friderika Zechnerjeva — Laški trg; Drogenik Karel, Šegula Franc, Zinka Fabjanova — Sv. Lenart; Četina Ivan, Wudler Maks — Laško; Hofbauer Lojze — Turje; Justina Hofbauerjeva — Hrastnik; Sorčan Ivan, Ana Sorčanova, Poldo Logarjeva, Ljudmila Umbergerjeva, Josipina Werckova — Hrastnik; Jesih Adolf, Kristina Kršetova, Julija Pinterjeva, Martin Cunder — Dol; Stare Svitoslav — Henina; Zupančič Franc, Josipina Drstvenškova — Sv. Rupert; Nina Drobničeva — Reka; Kuhar Anton, Antonija Kračmanova, Cimperšek Leopold — Trbovlje; Kallan Rudolf — Sv. Katarina; Julija Petrinčičeva, Berglez Franc — Sv. Jedert; Kristina Kešetova — Loka. Po 20 K: Kercelj Alojzij — Ljubljana. Po 30 K: Bonac Ivan, fin. rač. rev. — Ljubljana. — Današnji izkaz 355 K. Prej izkazanih 170 kron. Skupaj 525 K. Ivan Petrič.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Več dopisov in člankov smo morali vključiti prilogi odložiti na prihodnjo številko. Vse pride na vrsto (na naslov Gorenjske in Štajerske!). — Opozarjamo na serijo člankov, ki jih začnemo pod naslovom »Kulturni socializem« objavljati prihodnjič!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Razpis učiteljskih služb.

Na trirazredni šoli pri Sv. Duhu pri Lučanah, okr. Arvež, I. krj. raz., sta razpisani dve učiteljski mesti. En učitelj ima na prostu razpolago dve sobi, kuhinjo, shrambo za jedila, klet in malo gospodarsko poslopje. Druga učna oseba ima na prostu razpolago sobo s pohištvo, malo kuhinjo in klet.

Vsak učitelj, oziroma učiteljica dobi na leto 3 m³ bukovih drv.

Prošnje se naj vložijo do 15. februarja t. l.

Krajni šolski svet pri Sv. Duhu.

Učitelji begunci!

Na trirazredni šoli pri Sv. Duhu se lahko takoj služba nastopi. Več pove šolsko vodstvo:

Sv. Duh pri Lučanah, via Ehrenhausen.

Št. 1050/1919.

Razpis učne službe.

Na trirazredni mešani ljudski šoli v St. Petru v Sav. dol., III. plač. razred, je popolniti eno mesto učitelja, oziroma učiteljice.

Pravilno opremljene prošnje je vložiti predpisanim službenim potom do dne 15. februarja 1919 pri krajnem šolskem svetu v St. Petru.

Okrajni šolski svet Celje, dne 2. januarja 1919.

Št. 59.

Razpis služb okrajnih šolskih nadzornikov.

Razpisujejo se službe okrajnih šolskih nadzornikov za ljudske in meščanske šole in sicer:

1. za območje političnega okraja Ljutomer, sodnega okraja v Sv. Lenartu in za obmejne šole v radgonskem političnem okraju;
2. za območje sodnih okrajev Ptuj in Ormož;
3. za mesto Maribor;
4. za območje sodnih okrajev Mariborska okolica in Slovenska Bistrica in za obmejne šole iz lipniškega političnega okraja;
5. za območje sodnih okrajev Konjice, Rogatec in Šmarje;
6. za območje sodnih okrajev Celje, Laško in Vransko;
7. za območje političnega okraja Slovenjgradec in sodnega okraja Gornji grad;
8. za območje političnega okraja Brežice.

Prošnje naj se vložijo po službeni poti do 10. svečna 1919 na Višjem šolskem svetu.

Višji šolski svet SHS v Ljubljani.

Ljubljana, dne 7. januarja 1919.

Sušnik, s. r., predsednik.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. dec. 1918 K 166.101-54.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/26. do 1/26. ure popoldne.

Izšel je četrti zvezek

Ganglovih Zbranih spisov za mladino.

VSEBINA: 1. Fantje od fare. — 2. Z doma. — 3. Bolnica. — 4. Generalček. — 5. Čestitka. — 6. Zadnja pot. — 7. Najboljše zdravilo. — 8. Stric iz Amerike. —

Cena vezanemu in ilustrir. zvezku (100 str.) po 4 50 K.

Naročila sprejema

Učiteljska tiskarna, Franciškanska ulica 6.